НА ЗВЕНИГОРОДЩИНІ БУДУЄТЬСЯ МУЗЕЙ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УСІХ ЕПОХ 3
ХОЛОДНОЯРСЬКИЙ ЧОРНИЙ ПРАПОР - НА ПЕРЕДОВІЙ СУЧАСНОЇ ВІЙНИ 5
ЧЕРНЕЦЬ – ГОРОДИЩИНЕЦЬ З МОНАСТИРЯ НА АФОНІ 6

Козацький край

№13 (87)
5 жовтня 2016 р.

З ДНЕМ ЗАХИСНИКА ВІТЧИЗНИ !

Малюнки Владислава ЄРКА і Богдана ПІРГАЧА

Олег ОСТРОВСЬКИЙ

ЧЕРКАЩАНКИ, ЯКІ БУЛИ У ЛАВАХ УПА, СПРАВДІ ВІЛЬНІ ДУХОМ...

День партизанської слави – це день кожного воїна підпілля, хто в будь-які часи воював проти будь-якого чужинця, чий чобіт ступав на українську землю!

За "совковою" ж звичкою багато хто забуває, що в числі таких одними з перших мають згадуватися ветерани УПА…

Разом з Миколою Івановичем Кривоносом, головою обласного товариства політв'язнів і репресованих, я відвідав днями трьох героїчних жінок, які боролися в українському підпіллі – від імені обласного управління культури і взаємозв'язків з громадськістю та "Вільного козацтва Холодного Яру" вручив їм квіти, патріотичну пресу і невелику матеріальну допомогу…

Всі три патріотки потрапили до таборів, коли були зовсім юними і навіть заміж всі три повиходили у Сибіру – за таких же, як і самі, "українських буржуазних" націоналістів…

МАРІЯ ІЛЛІВНА ШАПІРЕНКО – племінниця легендарного керівника охоронної боївки Романа Шухевича, Михайла Зайця (псевдо "Зенко") – вся її родина була репресована, а сама вона, як зв'язкова УПА, 1947 року потрапила до табору, потім залишилася на поселення – і 35 років провела в Магадані.

Досі чітко пам'ятає, що завдання з лісу отримувала її мама – через "грипси" (шифровані повідомлення)… Досі пам'ятає прізвища і псевдо усіх 25 полеглих за Україну підпільників з рідного села на Львівщині з дивною "німецькою" назвою – Берлін…

Досі пам'ятає, що у кожній вантажівці, яка завозила в село чужинців-енкаведистів на кожній лавці сиділо по п'ятеро чужих вояк – так було легше рахувати, скільки окупантів – щоб передати інформацію до лісу…

Пам'ятає абсолютно все, а 7 вересня Марії Іллівні виповнилося вже 88 років…

ЄВГЕНІЯ АНДРІЇВНА СОЛТЕС була "станичною" – коригувала роботу зв'язкових. Від побоїв під час допитів НКВД майже втратила слух, поневірялася в таборах Уралу, а потім Магадану.

Вийшла на волю зі зламаним здоров'ям, але незламна духом. Їй вже 91 рік, проте бадьориться…

ТЕКЛЯ ВАСИЛІВНА ВІТРІВ у підпіллі мала псевдо "Серце" – забезпечувала повстанців продуктами, медикаментами, інформацією.

Декілька раз вдало втікала від облав. Одного разу навіть спілкувалася зі своїми переслідувачами, які розпитували у неї, чи не бачила вона… Теклю Вітрів – тобто саму себе. Зрештою, її піймали у день Вознесіння, коли всі йшли до церкви – і запроторили до сибірських таборів, де навчилася сосни валяти і золото в копальнях "мити"…

За довгі роки таборів мала єдину віддушину – три дні відпочинку від каторжної роботи на золотому "прііску", ще й додатковий пайок з хліба і оселедців на ці три дні – за знайдений і зданий 38-грамовий самородок золота…

93-річна Текля Василівна згадує про те все з гумором і навіть не скаржиться на зламане життя, а навпаки – закликає нас бути впертими на обраному в житті шляху і не звертати з нього…"

ВПЕРШЕ У ХОЛОДНОМУ ЯРУ ВІДБУЛАСЯ ТЕРЕНОВА ГРА "СІЧ: СИЛА І ЧЕСТЬ"

Участь в грі, присвяченій пам'яті холодноярських отаманів, братів Чучупак, взяло 150 молодих хлопців та дівчат з різних куточків України. Тут були представники Волинської, Київської, Рівненської, Житомирської, Вінницької, Черкаської, Чернігівської, Кіровоградської, Тернопільської, Запорізької, Луганської, Львівської та Полтавської областей та делегація із міста Авдіївка Донецької області.

Впродовж 4 днів молодь відновлювала побут холодноярських повстанців: продумували тактику бою, ходили у розвідку, щоб знайти ворожу сотню, стійкували, щоб попередити напад суперника, боролись за прапор, атакуючи або обороняючи свій та не спали вночі, очікуючи напад.

Змагались між собою дві команди: сотня «імені Гонти» та сотня «Легіон». Кожен з учасників мав нарукавну пов'язку, кольору своєї сотні. Також кожна з команд мала прапор жовтого та голубого кольорів відповідно.

Невід'ємною частинкою теренівки стала третя сила «Залишенці» - це команда досвідчених гравців, які впродовж 4 днів проводили диверсії та тримали в напрузі обидві команди.

Іскри лісового вогнища в Холодному Яру пробуджували у молоді спогади про славних предків…

Не зважаючи на незнайомий терен, команди досить швидко знайшли одна одну. Загалом впродовж гри відбулось 4 бої між сотнями та безліч сутичок з третьою стороною. Перемогу отримала сотня «імені Гонти», здобувши прапор суперника та відбивши усі напади диверсантів і сотні «Легіон».

Особливим гостем цьогорічної гри став лідер гурту «Тінь Сонця» Сергій Василюк. Музикант відвідав учасників на третій день гри та провів історичну лекцію для молоді.

«Шкода, що гра завершилась. Хоча моя сотня і програла, проте я отримав неабиякий заряд адреналіну на найближчий час!» – поділився своїми враженнями учасник гри Олександр з сотні «Легіон».

Усі учасники отримали футболки, шеврони, книжечки про історію Холодного Яру та книги від Юрія Журавля. Кращі таборовики отримали прапори своїх сотень.

Організатором заходу були Міністерство молоді та спорту, Управління у справах сім'ї, молоді та спорту Черкаської ОДА за співпрацею з ГО «Всеукраїнський молодіжний рух «Національний Альянс».

МІНКУЛЬТ УКРАЇНИ І ПОСОЛЬСТВО ЛИТВИ ПРОВОДЯТЬ «НАТОВСЬКИЙ» КОНКУРС

Всеукраїнська молодіжна громадська організація "Серце до серця" спільно з Міністерством культури України, Посольством Литовської Республіки в Україні у вересні-грудні 2016 року проводять Всеукраїнський конкурс фото-, відеоробіт "Україна та НАТО: сучасний погляд української молоді".

Основною метою конкурсу є сприяння у формуванні громадського світогляду та позиції української молоді щодо НАТО, привернення уваги молоді до проблематики національної безпеки, соціального партнерства, культурної співпраці тощо.

Учасниками конкурсу є учні 9–11 класів, студенти 1–5 курсів професійно-технічних, вищих навчальних закладів.

Роботи учасників приймаються до 2 грудня 2016 року, підбиття підсумків конкурсу – до 13 січня 2017 року.

За додатковою інформацією звертатися:
044 501-01-15, E-mail:sercedoserca1@gmail.com

ДОНЬКА ГОРЛІСА-ГОРСЬКОГО ПРЕЗЕНТУВАЛА КНИГУ «КОЗАК ІЗ ЗІРОК»

У Полтаві відбулася презентація книги Лариси Горліс-Горської «Козак із зірок» за участі авторки та її дочки Лялі зі США.

Пані Лариса – донька легендарного полтавчанина, старшини Армії УНР, учасника визвольних змагань 1918 – 1922 рр., що воював осавулом першого куреня серед повстанців у Холодному Яру під псевдонімом «Залізняк», автора знаменитого роману «Холодний Яр» Юрія Горліс-Горського.

Народилася Лариса в Німеччині, коли її батьки Галина Талащук та Юрій Городянин-Лісовський перебували там у таборі для переміщених осіб. Усе життя ця жінка прожила в США та Англії, подорожувала багатьма країнами.

Юрій Горліс-Горський загинув рівно 70 років тому – 27 вересня 1946 року.

В Україні його донька вперше побувала в 1994 році, й настільки полюбила свою Батьківщину, що через деякий час повернулася сюди і поселилася у Львові. Її мета – увічнити пам'ять батька в місті, де він жив з 1932 до 1944 року.

Донька пані Лариси, Ляля Горська, котра приїхала з США, була на Майдані в Києві, писала про те, що відбувалося, і передавала в Твіттері англійською мовою, щоб на Заході знали, що діється в Україні. Зараз, приїхавши до матері, вона пише про війну на Донбасі. На запитання, чи хоче залишитися в Україні, Ляля відповідає: так. А ще зазначає, що вона митець, приїхала сюди також поширювати мистецтво.

Відома вишивальниця і правозахисниця Зоя Коваленко представила на презентації рушник-оберег "Україна всіх єднає від Заходу до Сходу", який почала вишивати громада в Полтаві. Цей оберіг уже побував у Каневі, Дніпрі, Харкові, Одесі, де проходив загальнонаціональний конкурс "Українська мова – мова єднання", на Донеччині й Луганщині, його вишивали навіть бійці АТО.

У центральній бібліотеці Полтави після закінчення презентації книги та автограф-сесії до вишивання оберегу єдності долучилися й Лариса Горліс-Горська та її дочка Ляля.

Наталія ЖОВНІР, http://np.pl.ua/

НА ЗВЕНИГОРОДЩИНІ РОЗПОЧАТО БУДІВНИЦТВО ГРАНДІОЗНОГО МУЗЕЮ, ПРИСВЯЧЕНОГО БОРОТЬБІ УКРАЇНЦІВ ЗА ВОЛЮ В УСІ ЧАСИ...

Скоро тут малий "укр" висікатиме на кам'яній стіні печери тризуб, його мама біля вогнища вишиватиме синіми і жовтими нитками шкуру печерного ведмедя, а старший "укр", батько сімейства – стоятиме поруч з кам'яною ще зброєю, захищаючи родину від чужинців …

Такою буде перша зала грандіозного музею, будівництво якого днями розпочав поблизу Козацького Звенигородського району Черкащини Олег Бойко. З гумором і насмішкою над ворогом справжній патріот України підходить так до будь-якої справи. Проте насправді музей і територія навколо нього будуть слугувати надзвичайно серйозній справі.

Хто був у Олега у військовому музеї в Шампані – той знає, що важко переоцінити чудову колекцію зброї й амуніції всіх країн і різних часів, зібрану ним за багато років. Частина експонатів взагалі існує в одиничних екземплярах і їх не можна побачити в жодному іншому музеї. Зараз у полі біля Козацького – великий будівельний майданчик з великим майбутнім і перспективами…

Поповнену експозицію буде розгорнуто у новозбудованому музеї з 7 виставкових зал, розміром 12 на 12 метрів кожна. Експозиції – від часів дружинників Київської Русі – до сьогодення і воїнів АТО.

Окрему експозицію буде присвячено і 100-річчю Визвольної боротьби 1917-21 років. Навколо будівлі – військова техніка усіх часів, реальний "Мессершміт", підвішений між деревами так, що здаватиметься, що він вилітає на сусідню автотрасу, лісок з розгорнутим штабом боївки УПА і таємним схроном повстанців, дорога з блокпостом, стилізована під сучасну зону АТО…

Буде ще безліч цікавих речей, про які наразі не хочу розповідати – одним словом, це буде надзвичайно цікаво.

Олегу в будівництві допомагають друзі-"афганці" і колишні АТОвці, проте жодна допомога – від фінансової до допомоги робочою силою – зайвою не буде.

Маємо зберегти історію своєї нації – вона вчить, як правильно будувати майбутнє!

Олег ОСТРОВСЬКИЙ

ЗА ПОБИТТЯ МАЙДАНІВЦІВ ЧЕРКАС СПРАВУ «БЕРКУТІВЦЯ» З ЛУГАНСЬКА ПЕРЕДАНО ДО СУДУ

Обвинувальний акт стосовно Валерія Костенка, який обвинувачується у злочинах під час подій Революції Гідності в м. Черкаси, скеровано до суду. Сам же Костенко нині служить терористичній "ЛНР"…

Слідчим відділом прокуратури Черкаської області завершено спеціальне досудове розслідування у кримінальному провадженні за обвинуваченням колишнього командира батальйону міліції особливого призначення «Беркут» при Головному управлінні Міністерства внутрішніх справ України в Луганській області Костенка В.М. у вчиненні кримінальних правопорушень щодо учасників мирних акцій протесту під час Революції Гідності.

22 вересня обвинувальний акт стосовно колишнього правоохоронця прокуратурою області скеровано до Соснівського районного суду м. Черкаси для здійснення спеціального судового провадження. Про це повідомляє прес-служба прокуратури Черкаської області.

Прокуратурою області здійснювалося досудове розслідування у кримінальному провадженні за фактом подій, що мали місце в ніч з 26 на 27 січня 2014 року на Соборній площі м. Черкаси, а саме: силового розгону мирних мітингувальників співробітниками батальйону міліції особливого призначення «Беркут» при ГУМВС України в Луганській області.

У зв'язку з ухиленням підозрюваного Костенка В.М. від явки до органу досудового розслідування з метою уникнення кримінальної відповідальності, слідчим відділом прокуратури області в суді отримано дозвіл на здійснення спеціального досудового розслідування.

Слідством дії колишнього правоохоронця кваліфіковано за ч. 1 ст. 171 (перешкоджання законній професійній діяльності журналістів), ч. 2 ст. 365 (перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу) Кримінального кодексу України. Санкції статей передбачають максимальне покарання у вигляді позбавлення волі на строк до 8 років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до 3 років.

ДЕРЖКІНО ПРОФІНАНСУЄ СТВОРЕННЯ ФІЛЬМУ ПРО ХОЛОДНОЯРСЬКИХ ПОВСТАНЦІВ

Від фантастичних трилерів – до комедій і мультиків: цього року Держкіно вирішило профінансувати виробництво майже півсотні українських фільмів. Режисери попередньо анонсують участь у зйомках деяких із них голлівудських зірок, але імен поки що не називають. Не залишились поза увагою комісії й екранізації – як української класики, так і сучасних бестселерів.

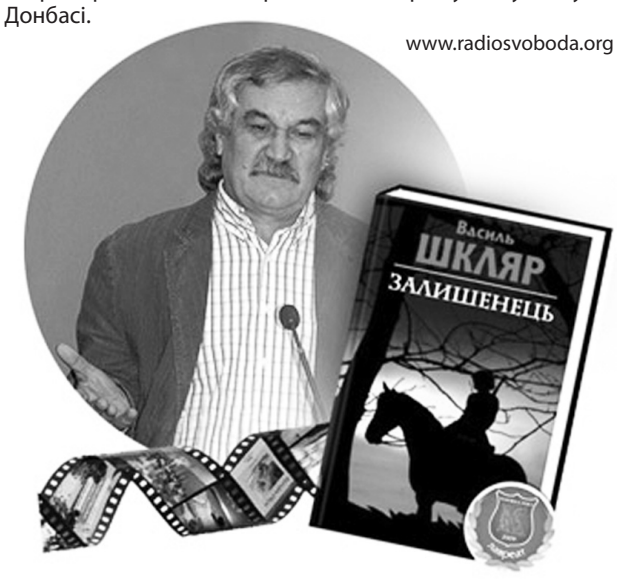
На цьогорічний конкурс Державного агентства України з питань кіно, який проводиться вже вдев'яте, подали 172 сценарії – це рекордна кількість за увесь час проведення такого відбору, говорить голова Держкіно **Пилип Іллєнко**. Із них 48 рекомендували Мінкульту на отримання державного фінансування, зазначає він. За словами Іллєнка, це також більше, аніж у попередні роки.

«Дуже вчасно все склалось: уряд вніс проект бюджету до парламенту, де на 2017 рік на виробництво і розповсюдження національних фільмів передбачено 500 мільйонів гривень, – зауважує він. – То ми можемо, скажімо так, опустити планку трохи нижче, і дати шанс більшій кількості фільмів потрапити у програму виробництва, яка, як відомо, затверджується колегією Міністерства культури».

Загалом, ідеться як про ігрові, так і про документальні фільми. За словами голови Держкіно, цього року комісія вперше оцінювала повнометражну анімацію, окремий конкурс відбувався серед проектів, пов'язаних із Другою світовою та нинішньою війною на Донбасі, а також у самостійну номінацію вивели стрічки до 100-річчя УНР та роковин бою під Крутами (у цій групі відбір пройшов, зокрема, проект із екранізації роману Василя Шкляра про холодноярських повстанців «Залишенець. Чорний ворон»).

Серед стрічок на цьогорічному відборі буде багато цікавого як для кінокритиків, так і для масового глядача, зазначає голова експертної комісії, режисер **Андрій Дончик**. На його думку, мінімум у шістьох проектів є шанси стати українськими блокбастерами. Серед них він називає "Захар Беркут" за однойменним твором Івана Франка – про боротьбу українців проти монгольської навали та "Аеропорт" за книгою Сергія Лойка – про сучасну війну на Донбасі.

www.radiosvoboda.org

ПРО ТРАЛЬЩИК «ЧЕРКАСИ» ЗБИРАЮТЬСЯ ЗНЯТИ КІНО

У фінал 9-ого конкурсного відбору кінопроектів Держкіно вийшов проект повнометражної художньої стрічки "Черкаси" – про героїзм команди тральщика "Черкаси" на початку окупаційних дій Росії в Криму у лютому-березні 2014 року. Режисер фільму "Черкаси" – Тимур Ященко.

"У півфіналі проект отримав кращу оцінку в своїй секції, сподіваємось на не менш високі бали після захисту на пітчінгу", – зазначають у компанії " МКК Фільм Сервіс", яка, власне, подавала "Черкаси" на конкурсний відбір кінопроектів Держкіно.

Нагадаємо, екіпаж морського тральщика "Черкаси" (корабель протимінної оборони морської зони Військово-Морських Сил України) під час російського вторгнення до Криму до останнього тримав оборону та не здавався. 24 березня 2014 року після захоплення російськими військовими корабля "Костянтин Ольшанський" тральщик "Черкаси" залишався єдиним військовим кораблем на озері Донузлав під українським прапором. 25 березня ввечері російські військові захопили корабель. Штурм здійснювався за допомогою двох вертольотів Мі-35 та трьох швидкісних катерів. Він тривав понад дві години…

27 березня 2014 року рішенням сесії Черкаської міської ради командиру корабля Юрію Федашу було присвоєне звання почесного громадянина міста Черкаси, а команду корабля вирішено нагородити за заслуги перед містом.

http://ck.ridna.ua/

ЗАВДЯКИ КАРТИНАМ ХУДОЖНИКА З УМАНІ, УРЯД КАНАДИ ВЗЯВ ПІД ОПІКУ УКРАЇНСЬКІ ПАМ'ЯТКИ

Київський Музей культурної спадщини було відкрито 1999 року в стінах відтвореного реставраторами старовинного особняка на Печерську. Принаймні декілька з прославлених за кордоном великих діячів української культури, яким присвячено експозиції цього музею, мали пряме відношення до Черкащини.

«Експозиція музею розповідає про життєвий шлях та творчість відомих представників української діаспори, для яких Київ був не лише Батьківщиною, але й місцем, де вони опановували ази майбутньої майстерності, вивчали духовну спадщину минулих поколінь. Таланти, які народилися в Києві, зріли й шліфувалися в чужих землях, вбираючи кращі досягнення інших народів та не забуваючи про свої корені, повернулися своїми творами до рідного міста» - так описує свою експозицію музей культурної спадщини Києва.

Насправді ж, називати усіх митців, про кого йдеться в експозиції – неправильно.

Прославлений у Парижі балетмейстер і танцівник Серж Лифар, якого у музеї згадують в числі перших, - родом був таки з Києва, хоча любові до українського танцю й історії козацтва набирався у дідовому маєтку під Каневом на Черкащині. А от інший знаменитий на весь світ хореограф Василь Авраменко – родом зі Стеблева Корсунь-Шевченківського району; його друг, всесвітньо відомий хормейстер Олександр Кошиць, народився у Канівському повіті, а дитинство провів у шевченківській Кирилівці на Звенигородщині; письменниця Докія Гуменна – родом з Жашкова… І про кожного з них, кому довелося покинути окуповану більшовиками Україну, теж йдеться у виставці столичного музею, як про «киян»…

Зали музею номер 2-3 називаються «Історія української еміграції та мистецька творчість її представників» і окрасою експозиції тут є колекція картин Олекси Булавицького, художника родом з Умані. Оскільки 8 жовтня виповнюється рівно 100 років від дня його народження і черкащани знають про нього значно менше, аніж про Авраменка, Кошиця чи Гуменну – розповімо про нього дещо більше.

Мистецьку освіту уманчанин починав здобувати у приватній школі професора М. Ярового в Києві. Згодом навчався в Одеській художній школі, у Ленінградській академії мистецтв та в Київському художньому інституті.

З початком війни з Німеччиною йде на фронт. Потрапивши в полон, після кількох спроб втечі таки зумів вирватися з концтабору. Добрався до української столиці, одружився з киянкою Ніною Орловою.

Знаючи долю в СРСР колишніх військовополонених, особливо ж тих, хто залишився на окупованих територіях, вирішив не випробовувати долю і виїхав з родиною на Захід. Жили спочатку в табір для переміщених осіб на зайнятій американськими військами частині території Німеччини. На кінець 40-х років про художника вже знали й говорили в салонах та на виставках Парижа, Амстердама, Мюнхена. Свої роботи митець виконував переважно в реалістичному стилі, хоча, як стверджують мистецтвознавці, в деяких із них присутній вплив імпресіонізму. Темою його творів були портрети, краєвиди, натюрморти, квіти. Поряд із краєвидами Олекса Булавицький фіксував і бурхливий історичний час, у якому йому довелося жити. Так для картини «Бандурист» (нині її вважають втраченою) в одному з таборів на території Німеччини у 1946 році йому позував генерал армії УНР Палій Неїло.

З 1950 року шлях родини Булавицьких проліг за океан - до США, а точніше до Міннеаполіса. Наприкінці 50-х років у Олекси Булавицького з'явилися свої мистецька студія та приватна школа, в якій навчав дітей і дорослих малювання.

Власне, на цей період припадає найпродуктивніший період творчості. Обравши для себе напрям імпресіонізму, Олекса Булавицький залучає в свої полотна краєвиди, фігурні композиції, квіти, морські сюжети. Для змалювання морських сюжетів вибирав північно-східне узбережжя Америки і там створював шедеври, на яких постають океан, рибальські селища, викинуті на берег човни, світильники-маяки…

Десь у цей період художник вирішив провідати своїх давніх знайомих, що жили у Канаді. Автівкою вирішив подолати чималу відстань. Оскільки живописець цікавився історією української еміграції, то вирішив поглянути на ті місця, де селилися перші українські скитальці. Митець не надто вірив, що їхні сліди ще залишилися недоторканними і зберегли свій первозданний вигляд. Яким же було його здивування, коли на англомовній карті виявив містечка з такими незвичними для англосаксонського світу назвами, як Хутір Сірка, Хутір Ольга, Нью-Київ…

Ще більший подив викликали в художника краєвиди тих поселень – білі хатки під почорнілими солом'яними стріхами. Олекса Булавицький спочатку подумав, що це спеціально сконструйовані для кінозйомок декорації. Однак з'ясувалося, що в таких помешканнях і надалі живуть українські поселенці. Здебільшого це були люди старшого віку. Їхні діти перебралися у великі міста, а діди та бабусі продовжували залишатися у маленькій Україні, яку створили в Канаді своїми руками і в якій радо зустрічали дітей та онуків. Захопившись натурою, Булавицький створив цілу серію картин, переніс на полотно кілька десятків не окремих об'єктів, а фактичних етнографічних пам'яток: старі, ушкоджені часом і природою церкви, перші хати-землянки, цвинтарі…

Після виставки у Торонто картин уманчанина, присвячених українським піонерам у Канаді, всі змальовані і вцілілі об'єкти були взяті під охорону державою. Так Канада отримала чи не найбільші у світі українські етнографічні музеї.

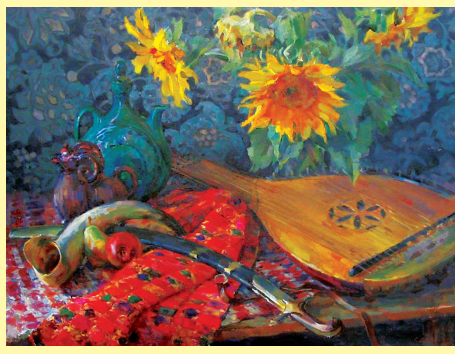
Його мистецькі доробки поставали перед глядачами в Торонто, Вінніпезі, Монреалі, Міннеаполісі, Сейнт-Полі, Детройті, Нью-Йорку, Філадельфії, Чикаго.

Визнання дозволило Олексі Булавицькому стати членом відомого американського мистецького об'єднання Artists Equists Assn. Ink. Від початку свого перебування у США був активним членом української громади, зокрема членом Товариства прихильників УНР, членом УРДП, активістом фундації імені Івана Багряного.

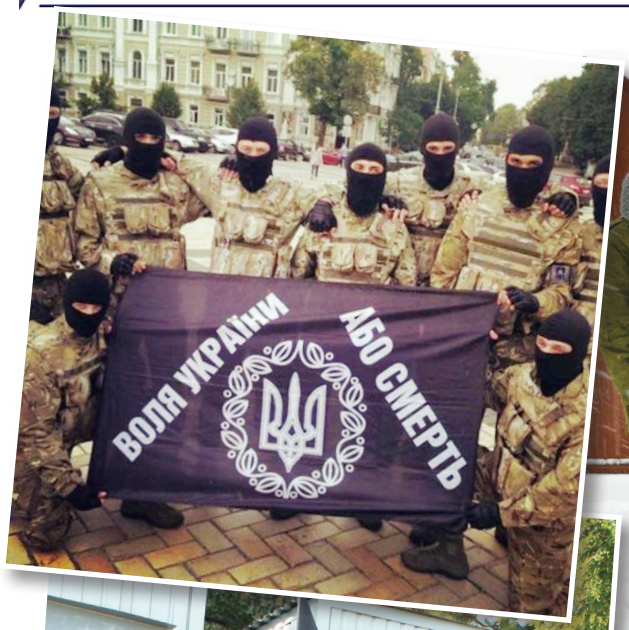
З радістю прийняв звістку про проголошення незалежності України, в 1992 році відвідав рідні місця, прогулявся улюбленим Андріївським узвозом, полюбувався на Дніпро, який багаторазово фігурував на його картинах...

У 1994 році родина Булавицьких через посольство України у Вашингтоні подарувала для української держави 40 картин. Олекса Булавицький відійшов у засвіти 28 липня 2001 року. Та його творчість не дає померти пам'яті про митця, чиї картини є частиною експозиції Музею культурної спадщини у столиці України…

На картинах – замальовки уманчанина Булавицького в українських поселеннях Канади…

ХОЛОДНОЯРСЬКИЙ ЧОРНИЙ ПРАПОР - НА ПЕРЕДОВІЙ СУЧАСНОЇ ВІЙНИ...

«Козацький край» ніколи не був «кабінетною» газетою. Дуже часто наші публікації присвячені подіям, які ми бачимо на власні очі: в історико-розвідувальних експедиціях по всій Україні та за її межі, в «гарячих» подіях сучасної української історії – «Козацький край» був на Майдані, а зараз нас часто можна бачити у так званій «зоні АТО»…

Сьогоднішня підбірка фото – це осколки декількох фоторепортажів з сучасного Донбасу, об'єднані під чорним знаменом Холодного Яру – символом, знаковим для боротьби за Волю України в усі часи…

Більшість знімків зроблено на позиціях і на базах добровольчих підрозділів "Айдар" і "Азов", по одному фото - у батальйоні "Карпатська Січ" та у зведеному загоні черкаської міліції. Переважна кількість світлин - з Щастя Луганської області і сіл в його околицях, з Маріуполя, Урзуфа, Пісків, Широкіного Донецької області та навколишніх степів. Майже всі знімки зроблені влітку-восени 2014 року (окрім січневого 2015 року – з «Карпатської Січі»). Фото у танкістів бронетанкової бригади "Холодний Яр" (комбат "Душман"), структурно підпорядкованої полку "Азов", зроблені у жовтні 2015-го. Частина фото у штурмовому загоні "Холодний Яр", підпорядкованому батальйону "Айдар" - у квітні 2015-го.

Хороші спогади про ті часи і про цих людей...

Фото Андрія КРАВЦЯ, Олега ОСТРОВСЬКОГО, Іллі ЗЕЛІНСЬКОГО, Алли ФЕДОРЧЕНКО та Віктора ІВАНЬКА

Чернець-українець

з афонського монастиря Зограф намагався навчити московитів служити Добру

У монастирі Зограф на святій горі Афон городищенець провів десять років...

Зограф: обитель чудес, фортеця віри

На західному схилі священної гори Афон, серед густих хащів лісу над стрімкою скелястою прірвою височать могутні стіни Зографа – болгарського монастиря на грецькій землі, овіяного легендами і славного подвигами в ім'я православної віри…

Цей монастир був заснований у сиву давнину – понад тисячу років тому, за часів візантійського імператора Лева Філософа. Розповідають, що три брати-ченці, які жили тут спочатку в окремих печерах, а потім збудували спільний храм, сперечалися, на честь кого його назвати. Брати стали до молитви і під час неї на чистій дошці в храмі… проявився лик великомученика Георгія. На честь Георгія, який "сам себе намалював", і назвали святу обитель – Зографом, що в перекладі означає "живописець". А невдовзі до монастиря на Афоні прийшли ченці з Палестини і здивувалися лику на дошці – вони сказали, що схоже зображення, перед тим як з'явитися на Афоні, загадково щезло з ікони в монастирі поблизу палестинської Лідди…

Свята віра допомагала Зографу в найтяжчі часи. Декілька разів його руйнували морські пірати, та візантійські імператори щоразу допомагали відродиться священному місцю. Ченці Зографа не зрадили православ'я навіть тоді, коли уніати, захопивши обитель 10 жовтня 1276 року, живцем спалили в монастирській вежі 26 преподобномучеників… Після того набігу монастир відродився тільки 1502 року коштом молдавського воєводи Стефана. Відтоді обитель вже ніколи не припиняла існування, уціліла й та сама нерукотворна ікона…

1751 року іконі великомученика Георгія в афонському Зографі вклонився мандрівний чернець Яків Блоницький, який після довгої подорожі прибув з далекої України – вклонився, щоб залишитися в монастирі на довгі 10 років.

Народився в Орловці на Черкащині, здійнявся на крила віри в Києві…

Теплої днини 1674 року в полі поблизу Орловця (сучасний Городищенський район Черкащини) зійшлися в страшній січі залітна 20-тисячна орда татарів і три козацькі полки полковника Думитрашка. Крики людей, іржання коней і брязкіт зброї невдовзі змінилися переможним козацьким кличем захисників православної землі – ординці були розбиті вщент. Так би й залишилася ця подія найславетнішою в історії Орловця, якби через 27 років по тому, в лютому 1711 року не народився в цьому ж селі Яків Блоницький… І понині Російська православна церква бере собі за основу для Богослужіння текст так званої Єлизаветинської Біблії – церковнослов'янський переклад Священного Письма, виданий 1751 року. Найшановаліша дожовтнева Енциклопедія Брокгауза Ефрона каже нам, що головна заслуга у копіткій праці над цим перекладом двох ієромонахів – Варлаама Лящевського з Київської академії та Іакова Блоницького з Московської академії. Отже, ті, хто доклав найбільше зусиль для створення перекладу – обидва українці...

У 13-річному віці Яків став учнем Києво-Могилянської академії, навчався в ній п'ять років – там і постриг у ченці прийняв. Вірив свято, перед Богом був чистим, тому шанували його і браття-ченці. Якийсь час був ієромонахом Мгарського монастиря під полтавськими Лубнами, пізніше викладав риторику у Тверській семінарії, Києво-Могилянській академії та Московській Заіконоспаській академії, для якої написав "Коротку грецьку граматику".

Як чудовому знавцеві мов і Святого Писання, синод доручив отцю Іакову найвідповідальнішу місію – переклад Біблії. Це не було дивиною – в ті часи найвідповідальніші пости в церкві по всій Росії займали українці, в основному – випускники Києво-Могилянської академії. Завдяки їхньому розумові й знанням, українців на виборних церковних посадах було настільки багато, що цариця Єлизавета навіть видала спеціальний указ, який повелівав "чтоб к произведению в архиереи и архимандриты Ея Императорскому Величеству представляемы были из великороссиян". Цікаво, що при цьому для власного імператорського двору Єлизавета залишила духівником таки українця, уродженця нашої Золотоноші, випускника тієї ж Києво-Могилянської академії та німецького Галльського університету Семена Тодорського. Яків Блоницький вважав земляка з Черкащини Семена Тодорського своїм духовним наставником…

Над перекладом Біблії Яків Блоницький працював три роки, з 1745 по 1748 рік. Потім залишив грішну Москву, певний час займався перекладами у Миколаївському монастирі Білгорода, а згодом вирушив у довгу подорож до священної гори Афон, у Зографський монастир. Він став його домом на 10 років – з 1751 по 1761 рік чернець вдосконалював своє знання грецької мови і ретельно досліджував письмові слов'янські й грецькі пам'ятки, збережені в монастирі. Опрацював таким чином близько 40 рукописів і книг. Тут, на Афоні, підготував два словники: "Лексикон еллінослов'янський" і "Лексикон слов'яно-еллінолатинський", зібравши, упорядкувавши і переклавши понад 50000 слів. Словники так і залишилися в рукописах – куди вони поділися, історія мовчить.

Повернувшись з Греції до любого серцю Києва, Яків Блоницький завершив тут роботу над книгою, писати яку розпочав на Афоні – "Граматикою старої і славної мови слов'янської". Помер славний ревнитель православної віри у Києві весною 1774 року…

Куди подівся "скарб Блоницького"?

Рукопис "Граматики старої і славної мови…" був вивезений з Києва і нині зберігається у наших сусідів – у Центральному історичному архіві російського Санкт-Петербурга. Куди поділися безцінні вже на той момент словники, складені на Афоні філологом, філософом і теологом Яковом Блоницьким – залишається загадкою. Можливо, їх так само вивезли і вони припадають пилом у якомусь російському підвалі, а може, і досі лежать десь зовсім поряд в Україні…

Якраз у рік повернення Блоницького з Афону на російський престол зійшов Петро Третій. Вже наступного року його вбили і до влади прийшла Катерина Друга, яка зробила все, щоб знищити не тільки вольності й права країни козаків, а й будь-який натяк на самодостатність її народу. "Під шумок" катерининського розгулу до Росії попливло все найкраще і передове, що було в Україні. Саме тоді рукописи Блоницького могли вивезти або він сам міг їх десь приховати.

Проте існує і висока ймовірність того, що складені уродженцем Городищини рукописні словники досі приховані десь на горі Афон – адже шлях його з Греції на Батьківщину був довгим, складним і небезпечним, і чернець міг не ризикнути захопити з собою величезну кількість сторінок рукописів, над якими працював ціле десятиріччя.

На Афоні ж завжди поводилися цивілізованіше – навіть тоді, коли під час Другої Балканської війни 1012 року Зограф, де був загін болгарських солдатів, захопили греки, ніхто не зачепив жодного ченця і спровадивши кораблями полонених болгарських вояків, не торкнули монастирського майна.

Нині Зограф, хоча у ньому й мешкає всього десяток ченців-болгарів, посідає дев'яте місце в ієрархії святогірських монастирів. Ченці Зографа є хранителями понад десяти тисяч друкованих книг, а ще – 126 грецьких і 388 слов'янських рукописів. Чи збереглося серед них щось, написане рукою нашого земляка, який десять років прожив у Зографі, залишається невідомим – серед наших сучасників вже немає таких чудових дослідників, яким був Яків Блоницький з городищенського Орловця…

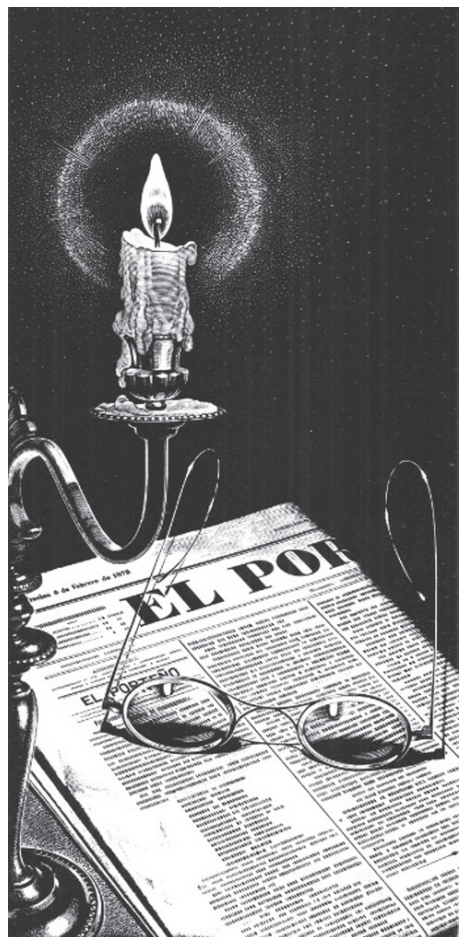
Андрій КРАВЕЦЬ

ПРИНОСЯЧИ СЛАВУ ЄВРОПІ Й АМЕРИЦІ, ВІКТОР ЦИМБАЛ ПОНАД УСЕ ЛЮБИВ УКРАЇНУ...

У Польщі, Чехословаччині, Аргентині і США колишній воїн УНР родом з Черкащини постійно був у числі найбільш затребуваних художників

У жовтні 1928 року до Аргентини, зокрема до Буенос-Айресу, приїхала нова група емігрантів з України – переважно наддніпрянців, ветеранів Армії УНР, які встигли здобути вищу освіту в Чехії. Стара еміграція називала новоприбулих «пражаками» - від назви чеської столиці Праги. Серед них був і Віктор Цимбал, уродженець села Ступичне Звенигородського повіту (нині – Катеринопільського району Черкащини) – ветеран Визвольних змагань, на той час вже відомий як висококласний художник…

І батько, й мати героя нашої оповіді були вчителями родом з Черкащини - у Ступичному на Катеринопільщині на час народження сина (1901) мама викладала у школі, а батька (уродженця м.Сміла), який на той час вже відбув чотири роки у тюрмі за «чрєзмєрную тягу к автономіі Украіни», царат позбавив права вчительської діяльності. Здобувати мистецьку освіту Віктор починав вже юнаком у Другій Київській гімназії імені Кирило-Методіївського Братства гімназії (серед інших іменитих викладачів, Віктор навчався і у знаменитого поета Миколи Зерова – він викладав у хлопця латину).

1917 року 16-річний Віктор Цимбал записався до Студентського Куреня, члени якого збиралися в клубі «Родина» на Володимирській вулиці в Києві. Коли студенти мали стати до битви проти більшовиків, батько Віктора категорично, силою, не пустив - таким чином він не попав у бій під Крутами, де билися до загину його друзі...

Акт видачі свідоцтв першого випуску гімназії відбувся врочисто в червні 1918 року — це був перший випуск української гімназії в Українській Державі.

Після закінчення середньої освіти Віктор записується до Київського художнього училища, навчається у видатного українського митця Олександра Мурашка. Одначе через воєнні події перериває їх, таки вступивши добровольцем у ряди Дієвої армії Української Народної Республіки. Опинившись із військовою частиною в Кам'янці-Подільському, поступає до Старшинської Школи, бере участь у боях проти більшовиків аж до листопада 1920 року.

Інтернований, перебуваючи у таборах полонених вояків УНР 1920–1922 у Польщі, Цимбал малював портрети, декорації і карикатури у таборових виданнях, цикл «Типи інтернованих» - для газети «Українська трибуна».

1923 року Цимбал переходить кордон і знаходить кращі умови для життя й праці в чеській Празі. Там учиться в Мистецько-промисловій школі, яку успішно закінчує в 1928 році з нагородою одномісячної стипендії до Італії, згодом у Українській Студії Пластичного Мистецтва у Празі, де вчився у професора Сергія Мако, графіки в Івана Мозалевського, графічних технік у професора Кареля. До празького періоду належать численні обкладинки, екслібриси та ілюстрації дитячих книг, головно для видавництва «Світ Дитини» у Львові. У Празі уродженець Черкащини здобув славу найкращого графіка Чехословаччини, перемігши в одному з найпрестижніших художніх конкурсів…

1928 року Віктор залишив Прагу і виїхав до Аргентини. На новому місці відкрив власну мистецьку школу. Що ж до заробітків – ветеран українського війська знайшов себе у рекламному бізнесі – малював плакати, афіші, буклети. Однак у рекламі Віктор не міг знайти розради, хоч це ремесло й приносило непогані гроші, – він присвятив чимало часу іконопису для храмів УАПЦ.

ВОЇН АРМІЇ УНР ВІКТОР ЦИМБАЛ (ДРУГИЙ ЗЛІВА У ПЕРШОМУ РЯДУ) І ЙОГО ОБКЛАДИНКА ДО КНИГИ МИКОЛИ АРКАСА

Цимбал стає надзвичайно популярним художником реклами – до уродженця Черкащини буквально шикуються в чергу із замовленнями найбільші фірми Аргентини – залізниця, телефонні послуги, оптика… Роблять замовлення і відомі на весь світ торгові марки США: General Motors, Ford, Standart, Shell, Kodak, General Electric, National City Bank of New York, Bank of Boston, Pan American Trading Co, Coca-Cola… Роблять замовлення рекламних зображень фірми італійські, французькі, німецькі, скандинавські: Martini (вермут), Noel (шоколад), Cutex (губні помади), знамениті Opel і Nestle та чимало інших.

Герб з трафальґарським левом, виконаний для англійської Комерційної Палати в Аргентині – теж роботи Віктора Цимбала. Британський уряд замовляє йому спочатку рекламу для англійської вовни, а з початком Другої світової – замовляє графіку: "Мир чи війна, але Англія завжди дотримувала своїх договорів"…

Сусіди Арґентини — Мехіко, Бразилія, Чілі, Перу, Коста-Ріка – надсилають Цимбалові свої замовлення, запрошують його приїхати до них реорганізувати графічну справу або прийняти учнів на вишкіл.

Сам же знаменитий художник ніколи не забуває про Україну та про українців. Він став фундатором Українського Дому в Буенос-Айресі, ще в довоєнний час пожертвувавши на той дім значну суму коштів. За його ініціативою постала в столиці Аргентини і українська школа, яку впродовж першого року він фактично сам утримував, причому його дружина Тетяна навчала дітей у тій школі.

Він оформив графічно велику кількість усяких українських видань в Аргентині, між ними календарі "Просвіти", газети й журнали "Плуг та меч", "Українське Слово", "Перелом", "Наш Клич", "Історію України" Миколи Аркаса… Під час війни сам уклав, проілюстрував та видав власним коштом збірку дитячих віршів і казок «Сонечко» і роздав її українським дітям.

В Буенос-Айресі Віктор Цимбал виконав також низку портретів визначних українських діячів - таких, як Богдан Хмельницький, Іван Мазепа, Павло і Данило Скоропадські, Тарас Шевченко, митрополити Василь Липківський (родом, до речі, з Черкащини) і Андрій Шептицький. З декорацій привертало увагу передусім оформлення сцени українського театру для Гоголевого "Вія" - Цимбал також брав участь у тій виставі як актор…

Він дбав і про розвиток українського релігійного мистецтва і намалював ікони для церков у Буенос-Айресі і Вілля Аделіні (запрестольний образ св. Ольги). Малює картини «Божа Мати Північного Сяйва», «Молитва», а поряд з тим – потужну і страшну картину «Рік 1933» - про Голодомор у рідній Україні…

Після останньої світової війни, Цимбал, бажаючи допомогти тисячам українців, що опинилися в таборах Німеччини й Австрії, одним з перших зайнявся організацією Комітету Допомоги Скитальцям, одночасно особисто допомагаючи, кому була змога. Згодом він став співтворцем першого Конгресу Українців в Аргентині, був там заступником очільника Гетьманського руху. Всі, хто його знав, запевняли, що він з відкритим серцем ішов назустріч і співпрацю з кожним українцем, що стояв на національних позиціях.

Гострі і дошкульні його антисталінські карикатури. Сталінові присвячене і окреме Цимбалове сатиричне видання "У лукомор'я", що є травестією відомої Пушкінської поеми "Руслан і Людмила", та ще й з дотепними карикатурами на московського «вождя».

Видатний митець помер у Нью-Йорку, після важкої операції 28 травня 1968 року в шпиталі св. Варнави і був похований 1 червня на українському цвинтарі біля Церкви-пам'ятника в Бавнд Бруку. 1970 року на його могилі поставлено пам'ятник — плиту з простим вояцьким хрестом з граніту, базованим на власному малюнку Віктора Цимбала.

Його творчість зберегла для нащадків чудові зображення видатних людей світу, в число яких, зрештою, потрапив і сам цей славний син Черкащини…

ХУДОЖНИК ВІКТОР ЦИМБАЛ І ЙОГО РЕКЛАМА НАФТОДОБУВНОЇ КОМПАНІЇ «ШЕЛЛ»

Редакція «Козацького краю» висловлює вдячність за ідею підготовки публікації очільнику благодійної ініціативи «Героїка», співробітнику Інституту національної пам'яті Павлу Подобєду. Стаття базується на інформації з відкритих Інтернет-джерел України та закордону.

Усі малюнки до публікації - роботи художника Віктора Цимбала.

Церковний календар

14 ЖОВТНЯ
СВЯТО "ПОКРОВА ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ І ВСЕДІВИ МАРІЇ"

Величаємо Тя, Пресвята Діво,
Мати Христа Бога нашого,
і славимо всеславний покров Твій"(Величання з XVI ст.).

Поміж Богородичними празниками нашого церковного року на особливу увагу заслуговує свято Покрови Пресвятої Богородиці. Культ Богоматері як Покровительки нашого народу тягнеться золотою ниткою від княжих часів аж по сьогодні. Секрет того постійного, улюбленого і ревного культу мабуть лежить у тому, що тут йдеться не про земське і людське, але небесне й могуче заступництво. Від самого початку існування нашої держави ми , мали великих і сильних ворогів. Тож нічого дивного, що наш народ шукав такої помочі й опіки, проти якої не може встояти жодна людська сила. Тому празник Покрови завжди був і є для нашого народу днем великого вияву любові і вдячності для Пресвятої Богородиці та днем радісної прослави і звеличення Її покрови і заступництва.

Як правило, диво Покрову Божої Матері пов'язується з нападом сарацинів на Константинополь на початку 10 ст, за царства Льва 6. Місто готувалося до облоги, воїни озброювалися, багато жителів на колінах і із сльозами молилися про те, щоб минула біда. У той момент, коли полчища ворогів вже були готові увірватися в місто, сталося диво: тисяча християн, які молилися про порятунок, відчули, що їх благання почуті.

Святий Андрій Юродивий , що знаходився в цей момент у Влахернському храмі, схиливши коліна в слізній молитві, побачив, що сама Божа Мати спустилася з небес по східцях у супроводі святого Хрестителя Господнього Іоанна і святого апостола Іоанна Богослова і, вставши на коліна, молилася із сльозами на очах про порятунок людей від незгод і страждань, потім, підійшовши до Престолу, продовжила свою молитву, закінчивши яку, зняла зі своєї голови білий покров (омофор) і простягнула його над тими, що моляться в храмі, захищаючи від ворогів - видимих і невидимих. Покров у руках Пречистої Матері, оточений ангелами і сонмом святих, сяяв "дуже променів сонячних.

Тоді святий Андрій запитав у свого учня Єпіфанія: "Бачиш, брате, Царицю і Пані усіх, що молиться про весь світ"? "Бачу, святий отче, і ужахаюся", - відповідав йому Єпіфаній.

Так Богородиця врятувала Константинополь від розорення і загибелі людей. Коли Богоматір покинула церкву, покров Богородиці став невидимим, але в храмі залишалася благодать, яка зійшла згори з Богородицею.

Козацтво України споконвіку вважало Пресвяту Богородицю своєю особливою покровителькою. Образ Богородиці вінчав козацькі хоругви та штандарти, цю ікону обов'язково брали в морські та сухопутні походи, перед битвами служили їй молебні. Церква на Січі завжди була Покровською; хоча немилосердна історія не раз руйнувала й переносила на нові місця Січовий табір, але ця традиція не мінялася. І свято це урочисто святкували на Січі з піснями, феєрверками та хвацькими бойовими змаганнями. Куди б доля не заносила козаків, завжди з ними була ікона Пресвятої. Так після зруйнування Січі царицею Катериною козаки понесли з собою лише ікону Пречистої Богородиці. В Україні 14 жовтня відзначають державне свято - День українського козацтва, а також день захисника України.

У сучасних нелегких обставинах життя українського народу так важливо просити Покрову над нами Пресвятої Владичиці. Адже уся наша історія свідчить про її особливу любов до України, і певним є, що вона не залишить нас і тепер, коли так потребуємо її заступництва у Божого Сина. З ревною синівською молитвою припадім до Неї, благаючи Минуле - це нескінченна далечінь, і чим більше ми в неї вдивляємося, тим краще бачимо, як глибоко у віки йдуть корені людської історії. Але бувають події, які об'єднують усі століття, усі народи, і тоді час, безжально, на перший погляд, відмірюючи земний людський шлях, немов би перестає існувати.

Тому молімось до пресвятої Богородиці щоб Вона випросила милосердя у сина свого , а Господа Нашого Ісуса Христа, спасіння для нас грішних, мир нашій Україні, та злагоди між усіма. Пресвята Богородице спаси Нас!

Шановні Черкащини, послідовники Козацького Роду! Нехай Пресвята Богородиця Покриє Нас усіх Своїм Омофором і спасе Нас!

З повагою підготував настоятель Храму святих Апостолів Петра і Павла м. Чигирин та настоятель храму святого Праведного Петра Багатостраждадьного (Калнишевського) — протоієрей Василь Циріль

ДЕНЬ В ІСТОРІЇ
5 – 14 жовтня

5 жовтня 1883 р. народився Петро БОЛБОЧАН, командувач Лівобережним фронтом Армії УНР.
5 жовтня 1899 р. народився Сергій ЛИТВИНЕНКО, сотник Армії УНР, скульптор, автор пам'ятника на могилі Івана Франка.
5 жовтня 1940 р. помер Володимир САЛЬСЬКИЙ, Генерального штабу генерал-хорунжий Армії УНР.

6 жовтня 1648 р. війська Богдана Хмельницького розпочали облогу Львова.
6 жовтня 1927 р. народився Ренат ПОЛЬОВИЙ, геніальний інженер-винахідник, краєзнавець, громадський діяч.
7 жовтня 1253 р. Данила ГАЛИЦЬКОГО короновано на короля Руси.

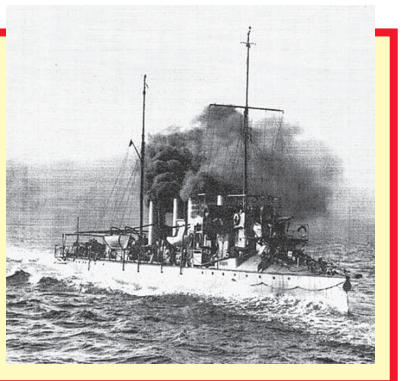
7 жовтня 1620 р. у бою біля Могилева загинув Михайло ХЕЛЬНИЦЬКИЙ, у тому ж бою його син Богдан, майбутній гетьман України, потрапив у турецький полон.
7 жовтня 1905 р. у Катеринославі засновано "Просвіту".
7 жовтня 1910 р. в авіакатастрофі загинув перший український авіатор Левко МАЦІЄВИЧ (на фото)
7 жовтня 1918 р. перервано дипломатичні переговори між УНР і більшовицькою Росією - через розбіжності з питань територіальної приналежності Донбасу і Криму.

8 жовтня 1938 р. в Ужгороді створено перший автономний уряд Закарпаття.
8 жовтня 1938 р. розстріляний більшовиками харків'янин Гнат ХОТКЕВИЧ (на фото),письменник, історик, бандурист, композитор,мистецтвознавець, етнограф, педагог, театральний і громадсько-політичний діяч.
9 жовтня 1655 р. війська гетьмана Богдана Хмельницького здобули перемогу під Городком біля Львова.

10 жовтня 1882 р. народився Павло КРАТ, діяч РУП, поет, священик.
10 жовтня 1940 р. створено Революційний Провід ОУН на чолі зі Степаном Бандерою.
11 жовтня 1672 р. народився Пилип ОРЛИК, Гетьман Війська Запорозького.
11 жовтня 1938 р. затверджено склад першого автономного уряду Карпатської України.

12 жовтня 1612 р. польсько-козацьке військо захопило Москву.
12 жовтня 1917 р. екіпаж міноносця «Завидный» (на фото) першим на Чорноморському флоті підняв український прапор (корабель увійде до складу ВМС УНР під назвою «Полковник Шрамченко»).
13 жовтня 1877 р. народився Кузьма БЕЗКРОВНИЙ, міністр внутрішніх справ Кубанської Народної Республіки, професор Української господарської академії в Подєбрадах.

14 жовтня – День українського козацтва, День захисника Вітчизни.

14 жовтня 1942 р. остаточно оформилась Українська повстанська армія.

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ №18773-7573ПР від 18.01.2012 р.
Козацький край

Головний редактор – Олег ОСТРОВСЬКИЙ
Шеф-редактор – Віктор ВОЛЯ
Редактор випуску – Петро ДОБРО
Засновник – Чигиринська ГО "Вільне Козацтво Холодного Яру"

З питань придбання та розповсюдження газети звертатися до редакції "Козацького краю" за адресою: вул. Ільїна, 330, к. 4, м. Черкаси, 18005, тел.: (0472) 31-29-74
E-mail: Cossack_land@i.ua

Газета віддрукована в ПП Руденко Ю.І., м. Черкаси, вул. Вербовецького, 1а. Тираж – 10 000 екз.
Замовлення №849